

da morajo sobe, iz katerih se hoče vlažnost po ti poti spraviti, na vsako vižo že okna in vrata imeti, čeravno je tudi dobro, kadar je vreme suho, okna in vrata odpreti, da jih sapa prepiše.

Kadar hiša več po plesnini ali zatuhljem zraku ne smerdi, je za prebivanje ljudem pripravna in zdrava.

Gotovo se bodo tudi večje sobe bolj osušile, če so se tudi drugi manjši deli hiše nepotrebne vlažnosti in mokrote obvarovali. Tako naj se na priliko stranišča (sekreti) pregloboke ne napravljajo; boljše je, če se tako narejajo, da se pripraven sodec va-nje postavi, v kterega se gnoj nabera in kadar je poln, z drugim nadomesti.

Nikolj naj se hlevi ne predelujejo v človeške prebivališča.

Dostikrat se pa tudi pripeti, da se enake vlažnosti hišnih prebivanj po nevednosti in zmoti drugim nepristojnostim pripisujejo, ki iz drugih uzrokov izhajajo. Na izgled nam je tako imenovana razzebljina na zidovji ali gnjiloba. Ljudje večidel mislijo, da ta napaka iz prevelike vlažnosti izhaja, utegne pa tudi od kakošne druge strani priti. Že davnej so umni možje zapazili, da v krajih, ki so blizu morja, ta napaka izhaja le od malte iz morskega peska napravljene, posebno, če se ni po previdnosti napravljala iz omenjenega peska, ki ni bil že kakega pol leta iz morja na suh in zračen kraj nanešen, da bi ga bil zrak popolnoma prepihal in presušil.

Cesarska postava.

(Razjasnilo zastran tega, ali so postave zastran razkosovanja zemljiš zoper to, da se odkupni kapitali izplačujejo.) Neka deželna komisija za odkupovanje in uravnanje zemljišnih dolgov je poprašala: ali so postave zastran razkosovanja kmetiških zemljiš zoper to, da se odkupni dnarji izplačujejo. Slavno c. k. ministerstvo notranjih zadev je z razpisom od 24. februarja 1859 št. 33175 krajnski komisii za odkupovanje in uravnanje zemljišnih dolgov odpisalo, da postave zastran razkosovanja zemljiš niso zoper to, da se izplačujejo odkupni kapitali.

Za domače potrebe kaj.

(Žabjih (kurjih) oči se na veke ovarovati ali znebiti.) Te oči so le otiski, ktere napravlja čevlji, ki je pretesen ali ne po nogi vložen. Kamor tiši ali vedno pritiska, tam vterdi kožo. Roditelji žabjih oči so tedaj slabi čevlji, njih dedeki slabi čevljarji, ki ne vejo škorinj prav zmeriti ali narediti, njih prededi pa so slabi kopitarji, ki ne vejo čevljarskih kopit po človeški nogi prirezovati. To so glavni krivci. Vsem se mora v okom priti. Kako? Gledaj sam, da si priskerbi tvoj čevljar za tvoje čevlje take kopita, ktere so po tvoji nogi, t. j.: 1. da so postavljene ali obrnjene tako, kakor tvoja noga. Navadno so preveč preveč k pavcu obrnjene, pri perstih pa jih ni; 2. da imajo pri perstih dovolj lesa. Navadno ga nimajo. Dovolj ga imajo, ako po njih narejene čevlje obuješ, stojé na nje gledaš in še kraj perstov saj nekaj podplata vidiš. Ga ne vidiš, ti silijo in tišijo persti čez podplat, hodijo poleg podplata skoro po usnji (ledru), bodi si gotov žabjih oči — tudi v najtanši obuvi. Kolikorkrat stopiš, ti tak čevlji perste pritisne. Ravno tako je preozek podplat in pretesen čevlji kriv, ako imaš žabje oči med persti. Jih imaš odspodej na nogi, si jim pa sam oče, ded in preded.

Vseh se ogneš in rešiš tedaj na veke:

1. ako si čevlje napraviš, kteri imajo dovolj podplata, so vložni po tvoji nogi in ne pretesni;

2. ako si omisliš za svoje čevlje, opanke — pridne rišpete (Stiefelhölzer). To pa le bo, če si njih kopito sam pripraviš po svoji nogi, ker še ni kopitarja, kteri bi vedil nogo posneti in v posnetek kopito prikrojiti; le za čevlji

ga zreže. Sam tudi najbolj veš, kje te čevlji tiši in koliko. Pripraviš pa si ga tako: Kjer ti škornja dela otiske, kjer je tedaj kopita ali usnja premalo, tam mu pribij toliko kakšnega usnja in tako, da bo dovolj veliko. Postavim kraj perstov za 2 — 3 — 4 slame debelo in po potrebi široko; kjer je žabje oko, tam nabij za gumbec več — po podobi otiske, da mu bo ročna gnezdica. Potem namoči čevlji na dotičnih krajih, potisni ali zabij prav terdno rišpete va-nj in ga pusti se na njih posušiti. Po takem se usnje razpne, si napraviš za otiske dovolj prostora in čevlji te ne bo več tišal. Si si nogi primerne rišpeta in čevlje napravil, ne obuj nikol čevlja, kteri ni bil terdno napet na tvoje rišpete — in vesele ti bodo zdrave zahvalne nožice.

Ob enem pa dozrajne otiske in žabje oči takole odpravljaj: Kopaj si noge po 2—3krat v tjednu v topli vodi ali moči saj s slinami otiske, jih z ostrim nožem sterži, pa varuj, da jih do kervavega ne raniš; — za to jih nikolj ne reži. V kratkem jih boš do zadnje pikice izlučil, in koža bo gladka ko mladega deteta.

Ravno tako odpraviš otiske izmed perstov in spod podplatov. Umnejšega, cenejšega in zdračnejšega vračitva ni za to nadlogo. Pri dorašenih samo dvoje pravih kopit za čevljarja in za se ene same pridne rišpete. Kajti noga je pozimi in poleti tista. Kolikor pozimi debelejši žoki ali onuče več nanesejo, toliko poleti noga po toploti nakipi.

Ž.

Zgodovinsko-jezikoslovne reči.

Kakošna boginja je bila NVTRIX AVGVSTA?

Spisal Davorin Terstenjak.

Gruter navaja v svojih bukvah (Inscript. pag. 102, primeri tudi: Muchar, Gesch. der Steierm. I. B. str. 397) napis, kteri je o njegovem času še bil na rimskem kamnu pod marburžkim mestnim farnim turnom hranjenem — „in basi campanilis“, in se je tako glasil:

NVTRICI. AVG. SACR.

PRO SALVTE MARVLLI VAL.

F... RIAE. MARVLLAE... VIII. SATERV...

Kamna dan današnji ni več, ali pod turnom se najde še rijoveč lev, simbol solnčnega boga Radogosta, in na južni strani krajsijskega poslopja še lahko vidiš Perunovo glavo, leva, ktera svoje prednje tace imata na ovnovi glavi položene. Takošno podobščino tudi še najdeš na steni tako imenovanega Čeligovega turna pri Dravi, — to so vsi rimsko-slovenski spomeniki, ktere Marburg hrani v pričevanje, da je ta kraj že za Rimljanov imel svoje prebivavce.

V celem rimskem basenstvu ni najti boginje, ktera bi se velela Nutrix. Je toraj to prestavek domače boginje. Vredno je poslušati besede v tej zadevi učenega Döllingerja, ktere piše o rimski državni veri.

„Seitdem die römische Religion sich der griechischen angeschmiegt hatte, und man in Rom, wie in Hellas arglos an die Identität der römischen und griechischen Götter glaubte, erschienen den Römern auch die Götter anderer, von ihnen beherrschten Völker, als den ihrigen nahe verwandt; die Namen nur, meinten sie, seien verschieden, im Grund zum Wesen aber seien es hier und dort dieselben Gestalten. Da sie die Götter östlicher Völker, der Syrier, Kleinasien, Aegypter, meist erst durch die Vermittlung der Griechen und unter den hellenischen Namen, welche diese ihnen bereits gegeben, kennen lernten, so fanden sie allenthalben die Bestätigung ihres Vorurtheils, und kamen schon mit dem Entschlusse, in den fremden Göttern bekannte Gestalten zu erkennen, an diese heran.“

„Sobald Cäsar den Fuss nach Gallien gesetzt hatte, war es ihm auch gewiss, dass die Gallier über die Götter ohngefähr dieselbe Meinung hätten, wie andere Völker; er